

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/140/2022
Identifikačné číslo spisu: 5817202368
Dátum vydania rozhodnutia: 24.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:5817202368.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ JUDr. Z. K., narodeného XX. B. XXXX, H., U. kríža XX/XX, 2/ G. K., narodenej XX. B. XXXX, H., U. kríža XX/XX, žalobkyňa 2/ zastúpená splnomocneným žalobcom 1/, proti žalovanému Mestu Námestovo, IČO: 36 373 249, Námestovo, Cyrila a Metoda 329/6, právne zastúpenému advokátom JUDr. Jozefom Polákom, Dolný Kubín, Aleja slobody 1890/50, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 4C/9/2017, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 25. augusta 2021 sp. zn. 7Co/10/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Námestovo (ďalej aj „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom z 09. júla 2020 č. k. 4C/9/2017-335 I. výrokom žalobu zamietol a II. výrokom žalobcom 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v pomere 100 %, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

1.1. Výkonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobcovia na základe kúpnej zmluvy s G. N. zo dňa 02.11.1998 nadobudli do vlastníctva nehnuteľnosti: KN-C parc. č. XXXX/XX a KN-C č. XXXX/XX a od D. E. nehnuteľnosť KN-C č. XXXX/XX. D. E. nadobudla vlastnícke právo k spornému pozemku (XXXX/XX), na základe kúpnej zmluvy zo dňa 20.08.1998 od predávajúceho Slovenskej republiky, Okresného úradu Námestovo, v zastúpení žalobkyne 2/. G. N. nadobudla vlastnícke právo k pozemkom XXXX/XX a XXXX/XX na základe kúpnej zmluvy zo dňa 20.08.1998 od predávajúceho Slovenskej republiky, Okresného úradu, v zastúpení žalobkyne 2/. Predmetné pozemky vznikli odčlenením z parc. č. XXXX/XX a to na základe GP č. XXX/XX, XXX/XX a XXX/XX. V súčasnej dobe je KN parc. č. XXXX/XX zapísaná na LV č. XXXX, k.ú. H. a vlastníkom je Mesto Námestovo. Predmetom žalobného návrhu v konaní Okresného súdu Námestovo sp. zn. 3C/134/2008

bola KN parc. č. XXXX/XX, ostatné plochy a nádvoría o výmere 570 m², ktorá bola vytvorená GP č. XX/XXXX zo dňa 07.04.2004, oddelením od KN parc. č. XXXX/XX a o ktorej bolo rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 3C/134/2008 zo dňa 07.03.2013 rozhodnuté tak, že vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti je Mesto Námestovo. Aj keď z odôvodnenia predmetného rozsudku vyplýva, že zmluva, na základe ktorej žalobcovia v tomto konaní nadobudli vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam je absolútne neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, keďže výlučným vlastníkom nehnuteľností bolo Mesto Námestovo, táto skutočnosť vyplýva len z odôvodnenia predmetného rozsudku a nie z výroku (v ktorom je uvedená len KN parc. č. XXXX/XX ostatné plochy a nádvoría o výmere 570 m²). V predmetnom konaní bola platnosť zámennej zmluvy riešená v rámci prejudiciálnej otázky a s touto sa súd vysporiadal v odôvodnení rozsudku a teda nebola pojatá do výroku rozsudku a preto v tomto konaní nezakladá prekážku rozsúdenej veci (rozsudok NS S R sp. zn. 32Cdo/4004/2011 zo dňa 03.12.2013). V tomto konaní žalobcovia mali nadobudnúť vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam parc. č. XXXX/XX, XXXX/XX a XXXX/XX, na základe kúpnej zmluvy od predávajúcich D. E. a G. N., ktorej vklad povolila Správa katastra Námestovo dňa 13.11.1998 pod č. V XXX/XX. G. N. mala nadobudnúť vlastnícke právo k parc. č. XXXX/XX a parc. č. XXXX/XX, na základe kúpnej zmluvy V XXX/XX zo dňa 28.10.1998 od Okresného úradu Námestovo. D. E. mala nadobudnúť vlastnícke právo k parc. č. XXXX/XX na základe kúpnej zmluvy V XXX/XX od Okresného úradu Námestovo. Z týchto skutočností je zrejmé, že pôvodným vlastníkom predmetných nehnuteľností bol Československý štát a v súlade s ust. § 2 ods. 1, 7 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, dňom 01.05.1991 prešlo vlastnícke k týmto nehnuteľnostiam v tomto konaní na žalovaného. Keďže okresný úrad nebol vlastníkom nehnuteľností, nemohol platne uzavrieť kúpne zmluvy s D. E. a G. N. a teda ani žalobcovia nemohli nadobudnúť vlastnícke právo kúpou zmluvou V XXXX/XX od evidovaných právnych predchodcov - nevlastníkov. Na základe týchto skutočností preto súd žalobu zamietol.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov rozsudkom z 25. augusta 2021 sp. zn. 7Co/10/2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a priznal žalovanému voči žalobcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Žalobcovia v odvolaní namietali, že napriek viazanosti názorom odvolacieho súdu, okresný súd sa v novom konaní pokynmi a právnym názorom odvolacieho súdu neriadil. V prejednávanej veci bolo rozhodnuté rozsudkom č. k. 4C/9/2017-141 zo dňa 24.08.2018, ktorým bola žaloba zamietnutá pre prekážku rozhodnutej veci. Na základe odvolania žalobcov uznesením Krajského súdu Žilina č. k. 7Co/136/2019-264 zo dňa 30.10.2019 bol vyššie uvedený rozsudok zrušený, nakoľko odôvodnenie rozsudku bolo nepreskúmateľné a v novom konaní mal súd prvej inštancie náležite posúdiť totožnosť predmetu konania a v prípade, že v novom rozhodnutí opäť dospeje k názoru, že sa jedná o prekážku rozhodnutej veci, náležite odôvodní predmet konania v tejto veci, s vecou vedenou pod sp.zn. 3C/134/2008. Súd prvej inštancie sa otázkou prekážky rozhodnutej veci s posúdením totožnosti predmetu konania vedenom pod sp.zn. 3C/134/2008 vysporiadal v bode 9. odôvodnenia napadnutého rozsudku a uzavrel, že sa nejedná o prekážku rozhodnutej veci, nakoľko z esenciálnej časti rozsudku (výroku) vyplýva, že predmetom tohto konania bol pozemok KN-C parc.č. XXXX/XX a len v odôvodnení rozhodnutia bola prejudiciálne posúdená neplatnosť zámennej zmluvy. Z uvedeného podľa odvolacieho súdu nebolo možné prijať záver, že súd prvej inštancie sa neriadil pokynmi a právnym názorom odvolacieho súdu.

2.2. V preskúmvanej veci bolo podľa odvolacieho súdu preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Námestovo č.k. 3C/134/2008-179 zo dňa 07.03.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina č.k. 8Co/260/2013-205 zo dňa 11.10.2013 bolo ustálené, že spätnou identifikáciou Správy katastra v Námestove, vyhotovenou 05.01.2007, je zrejmé, že KN-C parc. č. XXXX/XX bola vytvorená z parcel, ktoré boli pôvodne evidované v pozemno-knižných protokoloch ako parc. č. XXXX (z protokolu č. XXXX), parc. č. XXXX (z protokolu č. XXXX) a parc. č. XXXX (z protokolu č. XXXX). Tieto parcely v čase účinnosti Zákona o majetku obcí č. 138/1991 Zb. spĺňali kritéria pre prechod vlastníckeho práva týchto nehnuteľností na obec, t. j. - Mesto Námestovo. Mesto Námestovo ku dňu účinnosti zákona o majetku obcí, t. j. 01.05. 1991 sa stalo zo zákona - ex lege vlastníkom týchto pozemkov. Odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaných (v tomto konaní žalobcovia v rade 1/ a

2/), že pozemky, z ktorých bola vytvorená neskôr KN-C parc. č. XXXX/XX boli v čase účinnosti tohto zákona o majetku obcí základným lesným pôdnym fondom.

2.3. V právoplatnom rozhodnutí Okresného súdu Námestovo č. k. 4C/195/1999-43 zo dňa 28.02.2000 v znení opravného uznesenia sp.zn. 4C/195/99 zo dňa 10.05.2000 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5Co/171/2000-63 zo dňa 18. 01. 2001, sa riešila otázka vlastníckeho práva žalobcu (v tomto konaní žalovaný) k parc. KN č. XXXX - ost. plocha o výmere 17908 m², KN XXXX/ 10 - ost. plocha o výmere 2926 m², KN XXXX/XX - zast. plocha o výmere 170 m², E - ost. plocha o výmere 80757 m², KN XXXX/XX - ost. plocha o výmere 2087 m², KN XXXX/XX - ost. plocha o výmere 232 m², E. - ost. plocha o výmere 44 m², KN XXXX/XX - ost. plocha o výmere 152 m² v kat. území H. Aj uvedené parcely boli vytvorené z časti z pozemno-knižnej parc. č. XXXX zapísanej v záp. č. XXXX pozemkovej knihy kat. úz. H. V tomto konaní bola otázka prechodu pozemkov podľa zákona č. 138/1991 Zb. na obec H. tvoriacich aj lesné pozemky vyriešená.

2.4. Vo vyššie citovaných rozhodnutiach bol podľa odvolacieho súdu prijatý záver, že podľa § 3 písm. a) zák. č. 138/1991 Zb. v spojitosti s čl.10 vtedy platnej Ústavy ČSFR (ústavný zákon č. 100/1960 Sb. v znení zmien a doplnkov), sa okrem iného nemohol stať vlastníctvom obcí len základný lesný pôdny fond, pričom citovaný zákon a ani Ústava ČSFR nevyučovali nadobudnutie pozemku označeného kultúrou „ les“ do vlastníctva obce, ak takýto pozemok označený „ les“ netvoril základný lesný fond. V konaní vedenom pod sp. zn. 4C/195/99 bolo vierohodne zdokladované na fotokópii z pozemkovej mapy kat. úz. H. a všeobecne známymi skutočnosťami v tomto regióne, že pred výstavbou X. priehrady v minulosti sporná plocha v prevažnej časti tvorila centrum a ďalšie časti mesta H., ako obce, vrátane komunikácie vedúcej smerom k K. kostolu. Sporné pozemky preto nemohli nikdy tvoriť a nebolo ani preukázané, že by tvorili základný lesný pôdny fond, bez ohľadu na to, ako, v ktorom období boli evidencie zapísané.

2.5. V preskúmanej veci bolo podľa odvolacieho súdu preukázané, že sporné pozemky KN-C parc.č. XXXX/XX, XXXX/XX a XXXX/XX, ktoré boli zamenené za pozemok KN-C parc.č. XXXX/XX zámennou zmluvou medzi sporovými stranami a ani pôvodná pozemno-knižná parcela netvorila základný lesný pôdny fond, ale sa jednalo v prevažnej miere o časť centra mesta H., vrátane komunikácií. Rozsudkom Okresného súdu Námestovo č.k. 3C/134/2008-179 zo dňa 07.03.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina č.k. 8Co/260/2013-205 zo dňa 11.10.2013 bola zámenná zmluva zo dňa 4.5.2004 medzi žalobcami a žalovaným z vyššie uvedených dôvodov prejudiciálne posúdená ako absolútne neplatná podľa § 39 OZ, pretože tak zamenené ako aj zamieňané pozemky, ktoré sú predmetom tejto zmluvy, boli vo výlučnom vlastníctve žalovaného a vlastníctvo nadobudol na základe § 2 ods. 1 zák. č. 138/1991 Zb. dňom účinnosti tohto zákona, t. j. 01.05.1991 a jedine žalovaný ako vlastníť pozemkov bol v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním. Z uvedených dôvodov žalobcovia v rade 1/ a 2/ nemohli nadobudnúť vlastníctvo k pozemkom KN-C parc.č. XXXX/XX, XXXX/XX a XXXX/XX na základe kúpnej zmluvy od predávajúcich D. E. a G. N., nakoľko i tieto kúpili sporné pozemky od nevlastníka, a to Slovenskej republiky, v zastúpení Okresného úradu Námestovo, ktorý v tom čase zastupovala žalobkyňa v rade 2/.

2.6. Pokiaľ už bola v konaní pred súdom právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu sporových strán, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením. Z uvedeného dôvodu odvolací (ako na to správne poukázal aj súd prvej inštancie) vychádzal z vyriešenej hmotnoprávnej otázky v konaniach vedených na Okresnom súde Námestovo pod sp.zn. 4C/195/1999 a 3C/134/2008, že ku dňu 1.5.1991 bol vlastníkom sporných nehnuteľností ex lege žalovaný. Teda v čase uzatvorenia kúpnych zmlúv v roku 1998 bol vlastníkom predmetných pozemkov žalovaný, a preto s prihliadnutím na princíp nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet, t.j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko má sám, Slovenská republika v zastúpení Okresným úradom Námestovo nebola oprávnená uzatvoriť kúpnu zmluvu s G. N. a D. E. a tieto následne kúpnu zmluvu so žalobcami. KN-C parc.č. XXXX/XX bola pôvodne vytvorená z pozemno-knižných parciel č. XXXX, XXXX a XXXX, ktoré parcely v čase účinnosti Zákona o majetku obcí č. 138/1991 Zb. spĺňali kritériá pre prechod vlastníckeho práva týchto nehnuteľností na obec, a preto Mesto Námestovo sa ku dňu účinnosti tohto zákona, t.j. 01.05.1991, stalo zo zákona vlastníkom týchto pozemkov. Vychádzajúc z vyššie konštatovaného nebolo podľa odvolacieho súdu vo veci nutné ani vykonať dokazovanie výsluchom žalobkyne v rade 2/, nakoľko predmetná hmotnoprávna otázka bola

vyriešená už predchádzajúcimi rozhodnutiami.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzujú z § 420 písm. f) CSP. Dovolatelia žiadali, aby najvyšší súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v spojení s odvolacím súdom zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Porušenie práva na spravodlivý proces dovolatelia namietali v súvislosti s nedostatočným odôvodnením a nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia. Mali za to, že súd prvej inštancie bol viazaný skorším zrušujúcim uznesením odvolacieho súdu, ktorý mu explicitne prikázal, že v novom konaní posúdi totožnosť predmetu konania aj vzhľadom na všetky tvrdenia žalobcov a predložené listinné dôkazy, čo podľa dovolateľov súd prvej inštancie nerešpektoval, napriek tomu odvolací súd v napadnutom rozhodnutí potvrdil tento rozsudok ako vecne správny. Tvrdenia a listinné dôkazy uvedené v žalobe, aj keď ich súd prvej inštancie neposudzoval, odvolací súd už nepovažoval za relevantné z hľadiska napadnutého rozhodnutia. Skutkový a právny stav, ktorý žalobcovia v žalobe tvrdili a preukazovali listinnými dôkazmi, ktoré súd prvej inštancie nevykonal, hoci to mal nariadené odvolacím súdom v jeho zrušovacom uznesení nebol podľa nich totožný so skutkovým a právnym stavom ktorým sa zaoberali súdy v konaniach vedených na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 4C/195/1999 a sp. zn. 3C/134/2008 a nebolo možné prijať záver, že v týchto konaniach bola vyriešená hmotnoprávna otázka vo vzťahu k vlastníctvu nehnuteľností, ktoré sú predmetom tohto sporu medzi účastníkmi. Takýto záver podľa dovolateľov bolo možné odvodiť zo samotného zrušovacieho uznesenia odvolacieho súdu (v poradí prvého). Žalobcovia uviedli, že v žalobe predložili dôkazy, ktoré poukázali na iné skutkové okolnosti, podľa ktorých žalovaný nemohol nadobudnúť vlastníctvo k KN-C parc. č. XXXX/XX . od 1.5.1991 podľa zákona o majetku obcí, ktoré však súd prvej inštancie nevykonal. Skutkový stav, podľa ktorého súdy nižšej inštancie rozhodli o vlastníctve parc. CK-N XXXX/XX k.ú. H. nebol rovnaký ani analogický so skutkovým stavom, ktorý preukazujú vo svojej žalobe žalobcovia, preto konajúce súdy boli podľa nich povinné tieto dôkazy vykonať a podľa výsledku spravodlivo rozhodnúť. Zároveň mali za to, že úvaha odvolacieho súdu, keď pripustil spätnú účinnosť zákona č. 138/1991 Z. z o majetku obcí a to nadobudnutím vlastníctva k veci podľa tohto zákona od 01.05.1991 (účinnosť zákona o majetku obcí), kedy uvedená vec ešte neexistovala, nakoľko parcela č. XXXX/XX vznikla oddelením od pôvodných parciel podľa GP č. XX/XX až v roku 1993, bola v rozpore s právnou logikou ako aj retroaktivitou. Podľa dovolateľov nemohlo obstáť ani konštatovanie odvolacieho súdu, že nebolo vo veci nutné vykonať dokazovanie výsluchom žalobkyne v 2/ rade, nakoľko predmetná hmotnoprávna otázka bola vyriešená už predchádzajúcimi rozhodnutiami. V tejto súvislosti žalobcovia poukázali na to, že prvostupňový súd nielenže odmietol vykonať dôkaz jej výsluchom, ale v konaní jej nebolo umožnené sa vôbec vyjadriť, hoci sa o to niekoľkokrát verbálne (hlásením) dožadovala. Na protest proti takémuto postupu súdu dokonca opustila pojednávaciu miestnosť, čo je zadokumentované v zápisnici z pojednávania.

4. Žalovaný sa k dovolaniu vyjadril a žiadal, aby dovolací súd odmietol podané dovolanie a žalovanému priznal náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP skúmala, či sú splnené ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospela k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

6. Dovolatelia porušenie práva na spravodlivý proces videli v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku s tým, že súd prvej inštancie nerešpektoval pokyn odvolacieho súdu v skoršom zrušujúcom uznesení a nevysporiadal sa s tvrdeniami a listinnými dôkazmi žalobcov vo vzťahu k posúdeniu totožnosti predmetu konania s vecou vedenou pod sp. zn. 3C/134/2008 ako aj v tom, že nebolo vykonané dokazovanie výsluchom žalobkyne 2/.

7. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor

dovolatela tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

8. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené zo zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

9. Podstatou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je vysvetlenie, objasnenie a „obhájenie“ toho, ako súd procesne postupoval (vrátane toho, ako rozhodol), a ako také nemôže byť od doterajšieho procesného postupu oddelené. Rozhodnutie je vyvrcholením procesného postupu súdu a samotné súdne rozhodnutie je najdôležitejším procesným úkonom súdu. Rozhodnutie odvolacieho súdu a jeho odôvodnenie je spôsobilým predmetom dovolacieho prieskumu pri tvrdenom porušení práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (II. ÚS 120/2020). Za vadu zmätočnosti nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

10. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Z odôvodnenia rozhodnutí nižších inštancií je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. Vo väzbe na uvedené potom rozhodol aj odvolací súd, ktorý zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu, jeho postup vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie nemožno považovať za neodôvodnený, pričom odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Za vadu zmätočnosti nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

11. Podľa dovolacieho súdu z rozhodnutia súdov nižšej inštancie vyplýva, na základe akých skutočností dospeli k záveru, že žalobcom 1/ a 2/ nepriznali nimi požadovaný nárok a žalobu zamietli. Odvolací súd náležitým spôsobom uviedol v bode 13 napadnutého rozhodnutia dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu, keď poukázal na nasledovné: Pokiaľ už bola v konaní pred súdom právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu sporových strán, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením. Z uvedeného dôvodu odvolací vychádzal z vyriešenej

hmotnoprávnej otázky v konaniach vedených na Okresnom súde Námestovo pod sp.zn. 4C/195/1999 a 3C/134/2008, že ku dňu 1.5.1991 bol vlastníkom sporných nehnuteľností ex lege žalovaný. Teda v čase uzatvorenia kúpnych zmlúv v roku 1998 bol vlastníkom predmetných pozemkov žalovaný, a preto s prihliadnutím na princíp nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet, t.j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko má sám, Slovenská republika v zastúpení Okresným úradom Námestovo nebola oprávnená uzatvoriť kúpnu zmluvu s G. N. a D. E. a tieto následne kúpnu zmluvu so žalobcami. KN-C parc.č. XXXX/XX bola pôvodne vytvorená z pozemno-knižných parciel č. XXXX, XXXX a XXXX, ktoré parcely v čase účinnosti Zákona o majetku obcí č. 138/1991 Zb. spĺňali kritériá pre prechod vlastníckeho práva týchto nehnuteľností na obec, a preto Mesto Námestovo sa ku dňu účinnosti tohto zákona, t.j. 01.05.1991, stalo zo zákona vlastníkom týchto pozemkov.

12. Podľa dovolacieho súdu boli súdmi nižšej inštancie zohľadnené aj argumenty a námietky žalobcov. Odvolací súd sa náležitým spôsobom vysporiadal s namietaným nerešpektovaním pokynu zo strany súdu prvej inštancie odvolacím súdom v skoršom zrušujúcom uznesení, keď uviedol, že súd prvej inštancie sa otázkou prekážky rozhodnutej veci s posúdením totožnosti predmetu konania vedenom pod sp.zn. 3C/134/2008 vysporiadal v bode 9. odôvodnenia napadnutého rozsudku a uzavrel, že sa nejedná o prekážku rozhodnutej veci, nakoľko z esenciálnej časti rozsudku (výroku) vyplýva, že predmetom tohto konania bol pozemok KN-C parc.č. XXXX/XX a len v odôvodnení rozhodnutia bola prejudiciálne posúdená neplatnosť zámennej zmluvy. Z uvedeného podľa odvolacieho súdu nebolo možné prijať záver, že súd prvej inštancie sa neriadil pokynmi a právnym názorom odvolacieho súdu (bod 8 napadnutého rozhodnutia).

13. Pokiaľ dovolatelia namietali, že v konaní neboli vykonané ním navrhnuté dôkazy (výsluch žalobkyne 2/), dovolací súd vo všeobecnosti uvádza, že kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou strán sporu, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná (porov. § 185 ods. 1 CSP). Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci súdu korigovať návrhy strán na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný.

14. Z ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky zároveň vyplýva, že zásah do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní (I. ÚS 350/08).

15. Podľa názoru dovolacieho súdu ale o tento prípad v prejednávanej veci nešlo. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia (bod 14) objasnil, z akých dôvodov nebolo vykonané dokazovanie výsluchom žalobkyne 2/. Uviedol, že dokazovanie výsluchom žalobkyne 2/ nebolo nutné, nakoľko predmetná hmotnoprávna otázka (kto je vlastníkom sporných nehnuteľností) bola už vyriešená predchádzajúcimi rozhodnutiami. Dovolací súd považuje toto zdôvodnenie nevykonania navrhovaného dokazovania za dostatočné, po vecnej stránke správne a predovšetkým súladné so zákonom. Postup súdov nižšej inštancie preto vec prejednávajúci senát vyhodnotil ako nespôsobilý zasiahnuť do práva žalobcov na spravodlivý súdny proces. Vzhľadom na uvedené je potrebné konštatovať, že týmto postupom nedošlo k založeniu vady podľa § 420 písm. f) CSP.

16. Dovolací súd pripomína, že podľa § 191 CSP dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Zároveň je potrebné uviesť, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov bez toho, aby z toho plynúce skutkové závery boli svojvoľné či ústavné neudržateľné, nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd pritom pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí

právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

17. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

18. Pokiaľ dovolatelia považovali za procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP nesprávny právny záver odvolacieho súdu, dovolací súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej úpravy občianskeho súdneho konania dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a tiež sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá žalobcami tvrdenú vadu zmätočnosti (§ 420 CSP), zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (por. sp. zn. 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018).

19. Z vyššie uvedeného vyplýva, že dovolanie žalovaného v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je prípustné, preto ho najvyšší súd podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o nároku žalovanej na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.